

Meira frá krígunum

Niels Juel Arge er nú farin at skriva um teir, sum sigldu úti stríðsárini

Niels Juel Arge, fyrrverandi útvarpsstjóri, sum hevur skrivað bókarnar um stríðsárini, hevur nú aftur givið bók út. Á "Hvessingi", ið er egna forlag hansara.

Nýggja bókini er á ein hátt framhald av "Stríðsárunum", tí bókini viðger sama tíðarskeið. Men nú færkar Niels Juel seg longur út um landdøddarnar.

Føroyingar hava altíð ferðast um allan heim, og tað gjørdur teir eisini stríðsárini. Henda bókini sigur frá nøkrum teirra, sum sigldu vandasjógv, og fleiri teirra bóru ikki boð í bý.

Tá Danmark varð hersett, sluppu føroyingar ikki heim aftur, um teir vildu tað ella ikki. Tað var ein orsök in til, at fleiri mynstraðu við donskum skipum. Men tað vóru eisini teir, sum valdu at fara í vandamilu siglingina.

Í bókini verður greitt frá nøkrum monnum. Summir sigldi við donskum skipum, summir við bretskum ella amerikanskum. Fleiri frásagnir eru um, at skipini, teir sigldu við, vórðu bumbað, ella ásigld. Nakrir sluppu frá vanlukkunum við lívinum, men tað vóru eisini nógvir, sum fingur váta grøv.

Tað man vera ókent fyri nógvum nú á døgum, at summir av føroysku sjómönnum, sum sigldu úti, vóru fyrri tí lagnu at koma í fangalegu. Ikki bara hjá nazistunum í Týsklandi, men bókini greiðir eisini frá trimum føroyingum, sum sótu í fangalegum Marakesch undir Arlasfjallinum í Marokko, har týsku og fronsku myndugleikarnir bardust saman móti amerikanarum. Ein søgan er um havnarmannin Jóa Pól, sum hált tríðja ár saman við øðrum var interneraður í Marokko og Alger og seinni kom yvir til Japan. Olaf Olsen, sum búði í Grimsby, men hvørs foreldur bæði vóru føroysk, greiddi í útvarpinum fyrri 27 árum síðan frá, tá hann varð pindur í japanskari fangalegu. Frásøgn er eisini um ein føroying, sum var í Sibiriu.

Við undatakum av útvarpsamrøðum og onkrari nýggjari samrøðu, byggja tær flestu søgurnar á upplýsingum, sum Niels Juel hevur útvegað frá skrivligum keldum, minnisritum o.ø. og frásagnum frá næstafólki og kenningum

hjá teimum, sum sigldu úti.

Niels Juel Arge sigur, at tað hevur ikki verið lætt at finna fram til menninar, sum sigldu úti. Einku yvirlit av nøkrum slagi finst. Í sínum arbeiði er hann dottin niður á okkurt føroyskt navn, og viðhvørt hevur hann verið so heppin at funnið onkran, sum hevur kunnað hjálpt honum við at komið viðari. Hepni er neyðugt, tá ein leitar

aði eftir føroyingum, sum høvdu siglt úti stríðsárini, m.a. monnum, sum seinni høvdu búsett seg uttanlands. Jú, hesin maðurin kundi jálpa, tí hann átti ein skyldmann í Amerika, og tá Niels Juel henda dagin kom heim, hevði maðurin longu ringt og upplýst navn, bústað og telefonnummar hjá skyldmanninum í Amerika.

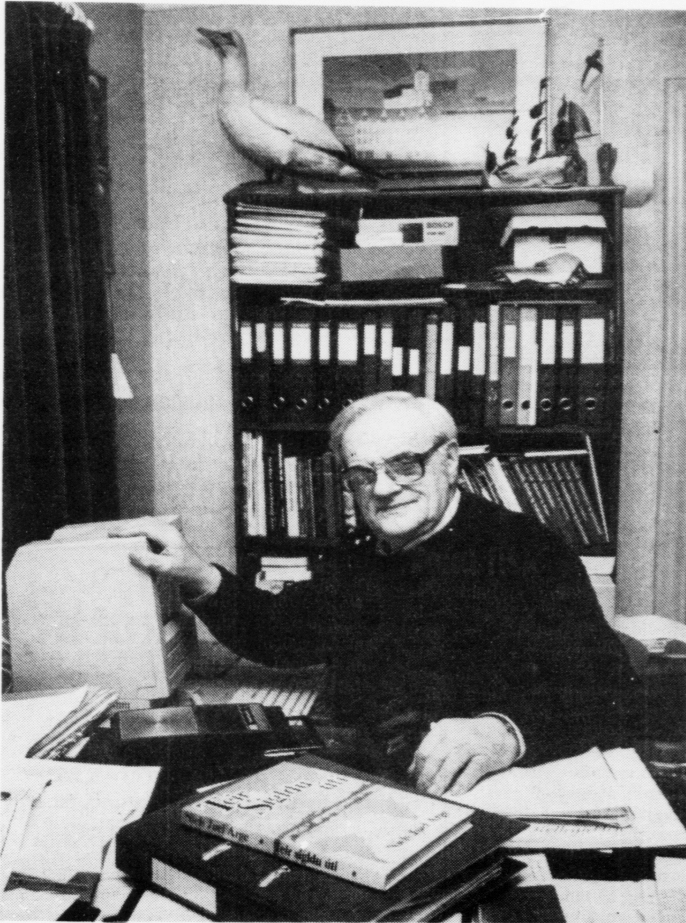
Fleiri skrivligar keldur

Í summum førum eru fáar upplýsingar um menninar, sum sigldu úti, og umstøðurnar. Tær søgurnar eru so longdar við at greiða frá for-

søguni hjá manninum ella tíðini aftaná, og onkuntíð fylgja vit skipinum langt eftir, at føroyski sjómaðurin trínur út úr søguni.

Niels Juel Arge leggur upp til at skriva ein røð av bókum um teir, sum sigldu úti stríðsárini. Enn hevur hann ikki nóg mikið av upplýsingum, men hann vónar við at geva hesa bókina út at frætta frá fólki, sum antin sjálvi hava siglt, vita frá øðrum at siga ella bara kunnu beina hann á leið.

randi

Niels Juel Arge vónar at kunna skriva røð av bókum um teir, sum sigldu úti stríðsárini
Mynd: Kalmar

Lýsing

Sagt verður frá, at býráðsskrivstovan í Klaksvík verður stongd, vegna jólafrí, í døgnum 23. desember 1991 til 3. januar 1992, báðir dagar iroknaðir.

Klaksvíkar Býráð

soleiðis í blindum. Niels Juel greiðir frá, at hann ein dagin møtti einum manni í býnum, og hesin spurdi Niels Juel, kvat hann fekt við. Niels Juel greiddi manninum frá, at hann leit-

Frá Mentunargrunni Studentafelagsins

Fyrsta skaldsøgan hjá Jóanesi Nielsen

Høvundin hevur áður givið út fyra yrkingasavn og eitt stuttsegusavn, men nú stani fyrstu skaldsøguna, hóast hon hevur verið ávegis í nøkur ár.

Tann skemtiligi og álvarsami titlin man seta met í føroyskari bókmentasøgu: »Gummistívlarnir eru tær einastu tempulsúlurnar, sum vit eiga í Føroyum«.

Leikur fer fram fyrst í sjeitytiárunum, tá ið formaðurin í Fiskimannafelagnum hevði forðingstavarirnar EP. Høvuðspersónur er sjómaðurin Elias Hørg, og kring hann ferðast ein riðil av arbeiðsmönnum og útróðrarmönnum og stjórnum og

reiðarum og mammum og børnum og elskarinnum. Verkamenninir berjast fyrri at betra korini, og stjórarnir fyrri at tvihalda sínum, og menn og kvinnur bresta saman bæði so og so. Hurlivasin, sum eitur livið hevur í skaldsøguni pall í Suðuroynni og norðanfjórð og hartil í Íslandi. Politisk viðurskipti verða lýst við speisemi, meðan kærlíkin verður orðaður við opinskáradum eymleika.

Skaldsøgan er 126 síður til longdar og kostar kr. 178. Mentunargrunnur Studentafelagsins gav út, og Amariel Nordøy gjørdi permuna.

JÓLABORÐIÐ

BÍÐA VIT

KALT BORÐ

HEITUR OG KALDIR RATTI

PLATTAR

HEITUR MATUR

SMURT BREYÐ

FJALBROYTT ÚRVAL

EDNU

tel. 21289

KØYRT VERÐUR UM ALT MEGINORÐ.